

## คอลัมน์: บทความรับเชิญ บอกเล่าเรื่อง...วาระแห่งวารสารก้าวเข้าปีที่ 45

บุญศรี ปรานณศักดิ์ นศ.ม.\*

### บทคัดย่อ

วารสารพยาบาลศาสตร์และสุขภาพ (JNSH) ถือได้ว่าเป็นวารสารทางการพยาบาลชั้นนำวารสารหนึ่ง ได้ดำเนินการเผยแพร่ผลงานวิชาการแก่วงวิชาสุขภาพการพยาบาลและสุขภาพมาอย่างยาวนานต่อเนื่องเป็นเวลากว่า 45 ปี ซึ่งทุกชิ้นงานได้รับการตรวจสอบคุณภาพโดยคณะผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะสาขา บทความนี้ได้นำเสนอการถ่ายทอดเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ของพัฒนาการวารสารโดยท่านอดีตนายกบริหารวารสารท่านแรก รองศาสตราจารย์ บุญศรี ปรานณศักดิ์ เพื่อเป็นการเฉลิมฉลองในโอกาสแห่งการก้าวเข้าสู่ปีที่ 45 ของการร่วมกันสร้างคุณค่า วิชาการของเราทุกคน

**คำสำคัญ:** วารสารพยาบาลศาสตร์และสุขภาพ (JNSH) วารสารคณะพยาบาลศาสตร์ มช.

จุลสารคณะพยาบาลศาสตร์ มช.

---

\*ผู้จัดทำบทความต้นฉบับ รองศาสตราจารย์ นักวิชาการอิสระ E-mail: boonsri@kku.ac.th

## **The column: An invited article**

### **A remark from the first editor...agenda of stepping into the 45th year**

Boonsri Prabanasak M.A.\*

#### **Abstract**

Journal of Nursing Science and Health (JNSH) is recognized as a leading nursing journal. Throughout over 45 years, JNSH has delivers high-quality, peer-reviewed research and academical content to the national nursing and health community. A remark from the first editor, Associate Professor Boonsri former, was carried out. Let's celebrate the important milestones for all of us.

**keywords:** Journal of Nursing Science and Health (JNSH); Journal of Faculty of Nursing, KKU; Newsletter of Faculty of Nursing, KKU

---

\*Associate Professor, Independent, Corresponding author, E-mail: boonsri@kku.ac.th

เสียดายอย่างยิ่งที่ผู้เขียนเพิ่งจะมีโอกาสได้เล่าเรื่องในฐานะบรรณาธิการเก่าของวารสารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในตอนที่อายุกำลังจะเข้า 6 รอบแล้ว เพราะความทรงจำไม่แจ่มชัดเสียแล้ว และบรรดาแฟ้มเอกสารที่รักษาไว้นานนั้นก็เพิ่งถูกสละลงวางไป ภายใต้ภารกิจ Death cleaning เมื่อไม่นานมานี้เอง จึงขาดหลักฐานที่จะให้รายละเอียดต่างๆ ไป อย่างไรก็ตามยังเต็มใจมอบข้อเขียนนี้เพื่อร่วมฉลองวาระครบรอบ 45 ปีของวารสารที่เรารักและภาคภูมิใจ

เมื่อผู้เขียนเข้ามาทำงานที่คณะฯ ในปี 2520 ได้รับทราบแนวนโยบายของท่าน รองศาสตราจารย์สายหยุด นิยมวิภาต คณบดีผู้ก่อตั้งคณะฯ ว่า คณะฯ ให้ความสำคัญในการผลิตเอกสารเพื่อถ่ายทอดเผยแพร่ความรู้การพยาบาลทั้งภายในและภายนอกคณะฯ มีการบอกกล่าวแนวคิดนี้ให้คณาจารย์ทราบเป็นระยะ ทีมบริหารเช่น ท่านรองศาสตราจารย์กัลยา พัฒนศรี รองคณบดี ท่านรองศาสตราจารย์อรุณ จีรวัฒน์กุล เลขานุการคณะฯ ต่างก็รับลูกมาเร่งรัด ผลักดันกิจกรรมต่างๆ อย่างแข็งขัน หากจะสรุปบรรยากาศรวมๆ น่าจะเป็นดังนี้

### ยุคแรก: ชีชวน เชิญชวน

แม้จะมีทิศทางชัดเจน มีการมอบหมายผู้รับผิดชอบผลิตเอกสารและมีการแจ้งเชิญชวนคณาจารย์เขียนบทความแล้วก็ตาม แต่ความที่อาจารย์ส่วนใหญ่ยังวัยเยาว์เรียนจบปริญญาตรีและชุมชนอยู่กับการสอนการนิเทศงานบนหอผู้ป่วย ก็ทำให้ยังมีงานเขียนน้อย

เอกสารระยะแรกเรียกว่า “จุลสารคณะพยาบาลศาสตร์” พิมพ์กระดาษไข ทำสำเนาด้วยเครื่องโรเนียว รูปเล่มประมาณกระดาษโรเนียวยาวพับครึ่ง เนื้อหามิบทความวิชาการเบาๆ และข่าวความเคลื่อนไหวของคณะฯ กำหนดออกตามสะดวก

### ยุคที่สอง: เคี้ยวเคี้ยว พลักดัน

ช่วงเวลาต่อมา มีการใช้มาตรการเข้มข้นขึ้น นั่นคือวิธีมอบหมายภารกิจการออกจุลสาร ให้แต่ละภาควิชารับผิดชอบหมุนเวียนกันไป วิธีนี้ทำให้เกิดเอกสารขึ้นมาได้ตามสภาพบังคับ จุลสารยังคงเป็นสิ่งพิมพ์เล็กๆ สารน้อยๆ อยู่

### ยุคที่สาม: ส่งเสริม สนับสนุน

ช่วงเวลาคาบเกี่ยวที่ท่านรองศาสตราจารย์สายหยุด ไปทำงานที่ปรึกษาองค์การอนามัยโลก ณ กรุงนิวเดลี ท่านรองศาสตราจารย์กัลยา พัฒนศรี รักษาการในตำแหน่งคณบดีและต่อมาดำรงตำแหน่งคณบดี จุลสารคณะพยาบาลศาสตร์มีพัฒนาการขึ้นตามลำดับ มีการแต่งตั้งบรรณาธิการ และกองบรรณาธิการเป็นกิจลักษณะ ปรับรูปเล่มเป็นพิมพ์โรเนียวด้วยกระดาษขนาดเอ 4 แล้วจ้างโรงพิมพ์พิมพ์ปกเย็บเล่มให้

ผู้เขียนวิเคราะห์ว่า ด้วยวิสัยทัศน์ยาวไกล และความใจกว้างของท่านรองศาสตราจารย์สายหยุด ท่านรับบุคลากรหลากหลายสาขาวิชาชีพเข้ามาในคณะฯ นอกเหนือจากสาขาพยาบาลศาสตร์ เช่น ศึกษาศาสตร์ บริหารศาสตร์ บรรณารักษศาสตร์ และนิเทศศาสตร์ ดังนั้น จึงทำให้มีผู้ทำงานด้านผลิตสิ่งพิมพ์ได้ต่อเนื่อง แม้เวลาที่อาจารย์พยาบาลยังยุ่งอยู่กับการสอนการนิเทศก็ตาม

เนื้อหาสาระของจุลสารเริ่มกว้างขึ้น เช่น มีการแนะนำหนังสือ มีบทความเกี่ยวกับการศึกษาพยาบาล มีบทสัมภาษณ์ เป็นต้น และในปี 2522 ก็ได้ดำเนินการจดทะเบียนขออนุญาตผลิตสิ่งพิมพ์ มีอาจารย์บุญศรี ปรานณศักดิ์เป็นผู้ไปสอบประวัติ พิมพ์ลายนิ้วมือเป็นบรรณาธิการ ที่หน่วยงานทะเบียนของตำรวจ

เมื่อเริ่มจัดพิมพ์วารสารคณะพยาบาลศาสตร์ฉบับแรกนั้น เราประสงค์จะให้ตัวเลขปีที่พิมพ์ต่อเนื่องกับจุลสารที่จัดทำมาก่อน ดังนั้น จึงนับเป็นฉบับที่ 1 ปีที่ 3

จุลสารฉบับสุดท้ายและวารสารฉบับแรกนี้  
ยังจัดแสดงอยู่ ในห้องจดหมายเหตุของคณะพยาบาล  
ศาสตร์ มข. ขอกราบขอบพระคุณความมุ่งมั่นของท่าน  
รองศาสตราจารย์กัลยา พัฒนศรี ในการจัดตั้งห้อง  
จดหมายเหตุขึ้น หากไม่แล้วผู้เขียนคงไม่อาจเล่าเรื่องได้  
อย่างนี้เลย

ถ้อยแถลงของบรรณาธิการในจุลสารฉบับ  
สุดท้ายและวารสารฉบับแรกแสดงให้เห็นแผนของ  
คณะฯ ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเขียนบทความ  
ทางวิชาการในเวลาต่อมา เท่าที่จำได้เราได้เชิญนักคิด  
นักเขียนมาบรรยายเช่น ท่านอาจารย์ ส.ศิวลักษณ์

แต่ช่วงเวลาที่ทำให้เกิดงานเขียนทางวิชาการ  
เป็นกอบเป็นกำนั้น น่าจะมาจากโครงการตำรา ซึ่งต้อง  
ขอพระคุณท่านรองศาสตราจารย์อรุณ จิรวัฒน์กุล  
เพราะท่านชี้แนะให้จัดทำโครงการส่งเสริมการผลิต  
ตำรา ทางคณะฯ ได้เรียนเชิญท่านรองศาสตราจารย์  
ดร.สวนิต ยมาภัย จากคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์  
มหาวิทยาลัยมาเป็นวิทยากร ท่านอาจารย์สวนิต  
บอกว่าเขียนตำรา ต้องเขียนบทความวิชาการก่อน  
ท่านบรรยายหลักการเขียนแล้วให้พวกเราทำงานส่ง  
ตั้งแต่เลือกเรื่อง กำหนดขอบเขตเรื่อง วางแนวหัวข้อ  
ย่อย แล้วจึงเขียนบทความเต็มเรื่องส่งท่านอาจารย์  
ตรวจแก้ไขให้ ตอนนั้นเราได้บทความจำนวนมากจน  
ท่านรองศาสตราจารย์เรณู คุปต์ขันธ์ บรรณาธิการ  
ขณะนั้นต้องออกวารสารฉบับพิเศษมารองรับ

บรรณาธิการเก่าขอเล่าเรื่องเก่าของวารสาร  
คณะพยาบาลศาสตร์ มข. แต่เพียงเท่านี้ ช่วงเวลาต่อ  
มาหากจะเรียกเป็นยุคที่สี่ คงตั้งชื่อว่า “มันคง ก้าวหน้า  
สู่สากล” เพราะได้เห็นวารสารได้รับการพัฒนา  
อย่างต่อเนื่องเรื่อยมา ทั้งด้านเนื้อหา รูปเล่ม ความ  
สม่ำเสมอในการจัดพิมพ์ จนเป็นวารสารวิชาการ  
ระดับแนวหน้า มีค่าดัชนีการอ้างอิงเป็นที่เชื่อถือ จึง  
ขอแสดงความชื่นชมต่อท่านผู้บริหาร ท่านบรรณาธิการ  
กองบรรณาธิการทุกสมัยและคณาจารย์ทั้งคณะฯ  
ที่ได้ร่วมมือกันนำวารสารของคณะฯ มาจนถึงระดับ  
นี้ในวันนี้

ในวาระครบรอบ 45 ปีของวารสารได้เห็นว่าม  
กองบรรณาธิการที่เข้มแข็ง อีกทั้งท่านบรรณาธิการเป็น  
ศิษย์เก่าลูกหม้อของคณะฯ มีวุฒิปัญญาเอก ตำแหน่ง  
ศาสตราจารย์และได้รับรางวัลเกียรติยศด้านการวิจัย  
หลายรางวัล ก็ยิ่งมั่นใจว่าวารสารคณะพยาบาลศาสตร์  
มข. ของเราจะทำบทบาทสื่อวิชาการระดับสากลได้อย่าง  
สมบูรณ์ยิ่งขึ้นไปอีก ผู้เขียนขอเป็นกำลังใจ